

Standardy ochrony małoletnich

w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 5 w Rybniku

SPIS TREŚCI

Rozdział I	Informacje wstępne.....	2
Rozdział II	Słownik pojęć	3
Rozdział III	Zasady zapewniające bezpieczne relacje między uczniem a pracownikiem szkoły w tym zachowania niedozwolone wobec uczniów	4
Rozdział IV	Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między uczniami a w szczególności zachowania niedozwolone uczniów	6
Rozdział V	Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających uczniom	7
Rozdział VI	Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia ucznia.....	8
Rozdział VII	Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę ucznia.....	9
Rozdział VIII	Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych zdarzeń zagrażających dobru ucznia	10
Rozdział IX	Zasady przeglądu i aktualizacji standardów	10
Rozdział X	Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie pracowników szkoły do stosowania standardów, zasady przygotowania pracowników do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności.....	12
Rozdział XI	Zasady i sposób udostępniania rodzicom i uczniom standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania.....	12
	Załączniki	13

Rozdział I

Informacje wstępne

1. Standardy ochrony małoletnich, zwane dalej „standardami” to zbiór zasad i procedur, mających na celu ochronę dzieci przed wszelkimi formami krzywdzenia, zaniedbania, wykorzystania czy przemocy.
2. Standardy stanowią uzupełnienie dotychczasowych praktyk ochrony uczniów o wystandardyzowane zasady i procedury skutecznej profilaktyki i sprawnego reagowania na każdy przejaw przemocy wobec dzieci.
3. Przed nawiązaniem stosunku pracy z nauczycielem, wychowawcą, specjalistą lub inną osobą na stanowisku pedagogicznym dokonuje się weryfikacji kandydata w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym oraz pozyskuje informacje z Krajowego Rejestru Karnego lub rejestrów karalności państw trzecich w zakresie określonych przestępstw (lub odpowiadających im czynów zabronionych w przepisach prawa obcego). W przypadkach prawem wskazanych stosuje się oświadczenia o niekaralności – **Załącznik nr 2.**
4. W szkole prowadzona jest weryfikacja w rejestrach karnych wszystkich pracowników na zasadach wynikających z obowiązujących przepisów prawa.
5. Szkoła stosuje zasadę rozszerzonej ochrony uczniów poprzez wprowadzenie do umów współpracy z podmiotami zewnętrznymi działającymi na terenie szkoły obowiązku podpisania oświadczenia o niekaralności przez każdego pracownika tego podmiotu, który będzie miał kontakt z dziećmi – **Załącznik nr 1.**
6. Szkoła monitoruje przestrzeganie przepisów dotyczących ochrony danych osobowych uczniów, w tym ich wizerunku. W przypadku podejrzenia niewłaściwego rozpowszechniania danych osobowych ucznia, w tym jego wizerunku, dyrektor niezwłocznie rejestruje zdarzenie, zabezpiecza dowody i zgłasza je Inspektorowi Ochrony Danych.
7. Źródło szkolnej sieci internetowej dla uczniów jest zabezpieczone przed dostępem do treści pornograficznych, eksponujących przemoc, naruszających normy obyczajowe, propagujących nienawiść lub dyskryminację. Osobą odpowiedzialną za zabezpieczenie szkolnej sieci Internetu jest współpracujący ze szkołą pracownik firmy zewnętrznej Hard-Comp. Uczniowie korzystają z dostępu do szkolnej sieci Internetu pod opieką i nadzorem oraz za zgodą nauczycieli. Szkoła prowadzi profilaktykę bezpiecznego korzystania z Internetu przez uczniów, ucząc ich konstruktywnej reakcji na każdy przejaw cyberprzemocy.
8. Zasady korzystania przez uczniów z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych, w tym z dostępem do Internetu, reguluje Statut szkoły.
9. W szkole dokonuje się corocznej diagnozy występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka na potrzeby Programu wychowawczo-profilaktycznego. Przeprowadza się diagnozę zjawisk wszelkich rodzajów przemocy wobec uczniów. Program profilaktyczno-wychowawczy uwzględnia potrzeby uczniów w zakresie rozpoznawania zjawisk przemocy i konstruktywnego eliminowania ich ze środowiska szkolnego.

10. Szkoła przygotowuje nauczycieli do rozpoznawania i konstruktywnego reagowania na zjawiska przemocy w rodzinie, w tym przemocy polegającej na zaniedbaniu środowiskowym.
11. Programy wsparcia uczniów, którzy doznali przemocy jako ofiary, obserwatorzy, a także sprawcy są realizowane w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej w toku bieżącej pracy z dziećmi przez zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów m.in. przez:
 - 1) przywracanie poszkodowanemu poczucia sprawstwa poprzez wspólne opracowywanie pomysłów na zmianę jego sytuacji w klasie, wyzwalanie inicjatywy, aktywizowanie w poszukiwaniu rozwiązań,
 - 2) ćwiczenie asertywnych sposobów reagowania na agresję,
 - 3) wzmacnianie poczucia własnej wartości poprzez pokazywanie dziecku jego mocnych stron, systematyczne dowartościowywanie, zachęcanie do realizacji talentów, wspieranie w odnoszeniu sukcesów,
 - 4) uczenie nawiązywania relacji w grupie poprzez tworzenie sytuacji sprzyjających integracji z pozostałymi uczniami, np. w formie pracy nad projektem z grupą przyjaznych dzieci, a także zachęcanie do kontaktów z rówieśnikami w klasie i poza klasą, np. w kółkach zainteresowań,
 - 5) bazowanie na mocnych stronach dziecka, budowanie pozytywnej więzi z dzieckiem,
 - 6) kontrolowanie toku pracy dziecka oraz rozumienia poleceń, udzielanie pomocy i dodatkowych wskazówek do pracy,
 - 7) uczenie kontroli emocji,
 - 8) rozwijanie empatii.

Rozdział II

Słownik pojęć

1. Ilekroć w treści niniejszego dokumentu jest mowa o:
 - 1) **szkole** – należy przez to rozumieć Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5 w Rybniku.
 - 2) **dyrektorze** – należy przez to rozumieć Dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 5 w Rybniku.
 - 3) **pracowniku** – należy przez to rozumieć osobę zatrudnioną w szkole na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej, a także osoby współpracujące ze szkołą jako praktykanci odbywający w szkole praktykę zawodową, wolontariusze i pracownicy firm/instytucji zewnętrznych wykonujących zadania na rzecz szkoły i w ramach tej działalności mający kontakt z uczniami;
 - 4) **wychowawcy** – należy przez to rozumieć wyznaczoną przez dyrektora osobę, która sprawuje opiekę i kieruje danym zespołem klasowym w Zespole Szkolno – Przedszkolnym nr 5 w Rybniku;
 - 5) **koordynatorze** – należy przez to rozumieć wyznaczoną przez dyrektora osobę pełniącą funkcję w związku z wprowadzaniem i przestrzeganiem standardów ochrony małoletnich w Zespole Szkolno – Przedszkolnym nr 5 w Rybniku;
 - 6) **uczniu** – należy przez to rozumieć osobę, która nie ukończyła 18 roku życia i uczęszcza do szkoły;

- 7) **uczniu ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi** – należy przez to rozumieć każdego ucznia, który ze względu na niepełnosprawność lub inne problemy rozwojowe jest mniej sprawny od innych uczniów w budowaniu prawidłowych relacji rówieśniczych i potrzebuje ze strony pracowników szkoły większej uwagi i pomocy;
 - 8) **rodzicach** – należy przez to rozumieć rodziców lub prawnych opiekunów ucznia, osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad uczniem, a także reprezentanta ucznia, ustanowionego przez sąd opiekuńczy;
 - 9) **sprawcy przemocy** – należy przez to rozumieć osobę lub grupę osób którzy dopuszczają się przemocy wobec ucznia;
 - 10) **ofierze przemocy** – należy przez to rozumieć ucznia, który doświadczył przemocy;
 - 11) **naoczny świadek przemocy** – należy przez to rozumieć osobę, która była świadkiem przemocy;
 - 12) **krzywdzeniu ucznia** – należy przez to rozumieć popełnienie czynu zdefiniowanego jako niedozwolony w niniejszych standardach lub czynu niedozwolonego lub zabronionego w rozumieniu przepisów prawa, w tym w szczególności przepisów Kodeksu karnego lub Kodeksu wykroczeń.
2. Przez krzywdzenie ucznia rozumie się przemoc, która zachodzi wówczas, gdy jakaś osoba lub grupa osób odnosi się do niego w sposób niezgodny z wymaganiami relacji, która je łączy. Przemoc przejawia się w bezprawnym wywieraniu wpływu na proces myślowy, zachowanie lub stan fizyczny osoby w celu zaspokojenia własnych korzyści. Sprawca wykorzystując swoją przewagę nad ofiarą w sposób świadomy zaspakaja własne potrzeby kosztem ofiary. Przemoc w szczególności może przejawiać się w formie fizycznej, psychicznej, ekonomicznej, seksualnej, a także jako cyberprzemoc. Na potrzeby niniejszego dokumentu, przyjmuje się następujące definicje przemocy:
- 1) Przemoc fizyczna – to wywieranie wpływu na ucznia przy użyciu siły fizycznej, w której dochodzi do naruszenia jego nietykalności fizycznej.
 - 2) Przemoc psychiczna – to wywieranie wpływu na ucznia przy użyciu środków komunikacji interpersonalnej, w którym dochodzi do naruszenia jego nietykalności psychicznej i emocjonalnej,
 - 3) Przemoc ekonomiczna – to używanie pieniędzy albo innych dóbr materialnych w celu uzależnienia od siebie drugiej osoby.
 - 4) Przemoc seksualna – to każde zachowanie sprawcy przemocy, które prowadzi do seksualnego zaspokojenia jego potrzeb kosztem ucznia. Może mieć formę kontaktu fizycznego, emocjonalnego w formie materiałów pornograficznych lub ekshibicjonizmu.
 - 5) Cyberprzemoc – to przemoc psychiczna lub seksualna realizowana za pośrednictwem technologii informacyjnych i komunikacyjnych, w tym czatów, stron internetowych, blogów, SMS-ów, MMS-ów itp.;
3. Na potrzeby niniejszego dokumentu wyróżnia się również szczególny rodzaj przemocy w postaci zaniedbania, który polega na niezaspokajaniu podstawowych potrzeb psychicznych i/lub biologicznych ucznia. Zaniedbanie w sferze biologicznej przejawia się w braku podstawowych środków do życia tj. jedzenia, mieszkania, ubrania, brak

pomocy w chorobie. Zaniedbanie w sferze psychicznej to pozbawienie ucznia podstawowych potrzeb emocjonalnych takich jak potrzeba przynależności, więzi, zapewnienia pomocy.

Rozdział III

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między uczniem a pracownikiem szkoły w tym zachowania niedozwolone wobec uczniów

1. Uczeń ma prawo do bezpiecznych i profesjonalnych relacji z pracownikami szkoły, co oznacza, że reakcje werbalne i fizyczne pracownika w obecności ucznia powinny być pozbawione cech przemocy, zawsze adekwatne do sytuacji i uzasadnione.
2. Pracownicy zwracają się do uczniów po imieniu, a jeżeli jest to konieczne mogą dodatkowo używać nazwiska. Uczeń ma prawo wiedzieć, jak nazywa się nauczyciel lub inny pracownik szkoły.
3. Pracownik chroni dane osobowe i wizerunek ucznia i nie może ujawniać informacji o nim osobom nieuprawnionym. Dotyczy to w szczególności sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej. Uczeń ma prawo do prywatności, a jeżeli konieczne jest odstępnie od tej zasady, żeby chronić ucznia, należy mu to wyjaśnić.
4. Uczeń powinien rozumieć decyzje podejmowane w jego sprawie i dlatego pracownik podejmujący decyzję dotyczącą ucznia powinien informować go o powodach jej podjęcia i wysłuchać jego oceny sytuacji. Metody dyscyplinowania ucznia powinny być odpowiednio dobrane do jego wieku, rozwoju i adekwatne do sytuacji.
5. Nauczyciel/pracownik zobowiązany jest unikać innego niż niezbędny kontakt fizyczny z uczniem.
6. Dopuszcza się sytuacje, w których fizyczny kontakt z uczniem jest dopuszczalny, ale powinien on być stosowny, adekwatny do sytuacji i spełniający zasady bezpiecznego kontaktu. Kontakt fizyczny z uczniem jest dopuszczalny, gdy spełnione są następujące przesłanki: jest on odpowiedzią na uzasadnione potrzeby ucznia w danym momencie, uwzględnia jego wiek, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny, a także uwzględnia rodzaj sprawowanej opieki lub prowadzonych zajęć. W szczególności uzasadniony kontakt fizyczny może dotyczyć:
 - 1) w zakresie opieki przedszkolnej – pomocy nauczyciela/pracownika w czynnościach pielęgnacyjnych i higienicznych dziecka (czynności związane z ubieraniem się i rozbieraniem, przebieraniem, jedzeniem, myciem rąk, oraz z zabawami, a także z sytuacjami związanymi ze stanami emocjonalnymi dziecka. Przed dokonaniem czynności higienicznych pracownik zawsze uprzedza dziecko o potrzebie i konieczności wykonania przy nim tych czynności;
 - 2) w zakresie lekcji wychowania fizycznego: asekuracji i pomocy nauczyciela podczas wykonywania ćwiczeń gimnastycznych w celu zapewnienia bezpieczeństwa uczniowi oraz zapobiegania powstania kontuzji lub urazu ciała.
7. Stanowcze interwencje wobec ucznia prowadzone w bezpośrednim kontakcie fizycznym są dopuszczalne w sytuacjach:

- 1) zagrożenia życia, w tym w sytuacji konfliktów pomiędzy uczniami (rozdzielenie zwaśnionych, przytrzymanie, obezwładnienie);
 - 2) działania z zakresu pomocy przedmedycznej (działania ratunkowe związane z udzieleniem pierwszej pomocy);
 - 3) zagrożenia lub paniki spowodowanej czynnikami zewnętrznymi (pożar, intensywne zjawiska atmosferyczne, niebezpieczne zachowania osób trzecich, inne w sytuacji zagrożenia życia).
8. W komunikacji z uczniami pracownik zachowuje cierpliwość i szacunek, co oznacza, że słucha ich i udziela im odpowiedzi adekwatnych do sytuacji, ich wieku i poziomu rozwoju.
 9. Na każde niewłaściwe zachowanie ucznia oraz na wszelkie formy przemocy nauczyciel reaguje według zasad konstruktywnej komunikacji i konstruktywnej krytyki.
 10. Niedozwolone są zachowania pracownika noszące znamiona:
 - 1) przemocy psychicznej, której skutkiem jest wywołanie u ucznia poczucia odrzucenia, obniżenie godności i własnej wartości, a w szczególności: wyśmiewanie, zawstydzanie, lekceważenie, fałszywe obwinianie, oskarżanie i inne godzące w godność i wartość ucznia itp.;
 - 2) przemocy werbalnej, która nacechowana jest agresją wzbudzającą, u ucznia lęk i wstyd, a w szczególności: wyzywanie, przezywanie, grożenie, przeklinanie, przedrzeźnianie itp.;
 - 3) przemocy fizycznej, która wiąże się z naruszeniem nietykalności ciała ucznia, a w szczególności poprzez, bicie, szarpanie, popychanie, rzucanie przedmiotami, zmuszanie do zjedzenia/połknięcia czegoś i inne działania sprawiające ból itp.
 11. Pracownik ma obowiązek zachować prawo ucznia do intymności poprzez zachowanie właściwego dystansu w każdej sytuacji. Niedozwolonym jest, by pracownik nawiązywał z uczniem jakiegokolwiek relacje seksualne lub erotyczne, w tym flirt słowny, dwuznaczny żart, wyzywające spojrzenie, erotyczny dotyk, obcowanie płciowe i inne czynności o charakterze seksualnym.
 12. W szkole obowiązuje całkowity zakaz palenia papierosów, w tym papierosów elektronicznych, picia alkoholu, napojów energetycznych i zażywania środków psychoaktywnych.

Rozdział IV

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między uczniami a w szczególności zachowania niedozwolone uczniów

1. Kontakty między małoletnimi cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych, uprzejmość, życzliwość, poprawny, wolny od wulgaryzmów język, kontrola swojego zachowania i emocji, wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
2. Małoletni okazują zrozumienie dla trudności i problemów innych, nie wyśmiewają ich.
3. W celu wykluczenia przemocy rówieśniczej, wychowawcy klas i nauczyciele monitorują relacje między uczniami, a w ramach działań profilaktycznych i interwencyjnych

- realizują programy nakierowane na promowanie pozytywnych wartości, kultury dialogu i wzmacniania kompetencji społecznych uczniów.
4. Pedagog specjalny zobowiązany jest do systemowego badania relacji rówieśniczych uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, pełni nadzór nad ich adaptacją w środowisku szkolnym, a także prowadzi interwencje profilaktyczne i zaradcze w obszarze agresji rówieśniczej z udziałem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
 5. Wychowawcy są zobowiązani reagować na każdy przypadek przemocy występujący w oddziale klasowym.
 6. Za przemoc rówieśniczą w szkole uznaje się wszelkie nieprzypadkowe akty godzące w wolność osobistą ucznia prowadzące do fizycznej i psychicznej szkody, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji.
 7. W szkole obowiązuje zasada, że krzywdzony uczeń ma prawo oczekiwać pomocy ze strony społeczności szkolnej, a reagowanie na czyjąś krzywdę jest moralnym obowiązkiem każdego ucznia i pracownika. Uczniowie znają konsekwencje zdrowotne przemocy jaką ponosi ofiara i wiedzą, że każda reakcja obronna jest ważna.
 8. Uczniowie są uczeni konstruktywnej reakcji na przemoc rówieśniczą, która jest wolna od agresji.
 9. Za niedozwolone zachowania pomiędzy uczniami, uznaje się:
 - 1) wyśmiewanie, przezywanie, rozpowszechnianie upokarzających informacji, złośliwe komentarze, w szczególności na temat wyglądu; obraźliwe komentowanie innych w mediach społecznościowych;
 - 2) bicie, kopanie, szarpanie, zadawanie bólu;
 - 3) niszczenie lub zabór własności, w tym środków pieniężnych;
 - 4) zmuszanie do wykonywania określonych czynności, groźby, szantaż emocjonalny;
 - 5) komentarze i gesty seksualne, rozsyłanie obrazów o tematyce seksualnej i wszelkie przejawy gwałtu;
 - 6) inne, niespecyficzne formy przemocy odczuwane przez ofiarę jako krzywdzące.
 10. Pracownicy szkoły mają obowiązek reagować na każde niedozwolone zachowanie ucznia.
 11. Uczeń, który jest świadkiem niedozwolonego zachowania innego ucznia i nie czuje się na siłach by go powstrzymać, ma obowiązek jak najszybciej zgłosić to zdarzenie do obecnego w pobliżu nauczyciela lub innego pracownika szkoły.
 12. Uczeń, który podejrzewa przemoc wobec innego ucznia powinien przekazać tę informację wychowawcy lub innemu nauczycielowi.

Rozdział V

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających uczniom

1. Koordynatorem ochrony uczniów przed krzywdzeniem jest pedagog szkolny. W przypadku nieobecności koordynatora jego obowiązki pełni psycholog szkolny, a w razie jego nieobecności dyrektor.

2. Koordynator jest osobą odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o niedozwolonych zachowaniach pracowników.
3. Wychowawca pokrzywdzonego ucznia jest osobą odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o niedozwolonych zachowaniach uczniów od innych uczniów, pracowników szkoły oraz osób trzecich.
4. Każdy uczeń szkoły może zgłosić ustnie lub pisemnie, dowolnej osobie, do której ma zaufanie, będącej pracownikiem szkoły, fakt stosowania wobec niego przemocy.
5. Uprawnionym do zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia ucznia jest każdy kto powziął taką informację, z zastrzeżeniem, że pracownicy szkoły mają obowiązek niezwłocznego zgłoszenia każdego zdarzenia o cechach przemocy. Zgłoszenia dotyczące krzywdzenia przez innego ucznia powinny być kierowane do wychowawcy ucznia pokrzywdzonego a zgłoszenia dotyczące krzywdzenia przez pracownika powinny być kierowane do koordynatora.
6. Każdy pracownik szkoły jest zobowiązany do przyjmowania (ustnie lub pisemnie) zgłoszeń uczniów o niedozwolonych zachowaniach uczniów lub pracowników.
7. Pracownik, który był świadkiem krzywdzenia ucznia lub powziął informację o krzywdzeniu ucznia, a nie zgłosił tego zdarzenia wychowawcy pokrzywdzonego ucznia (w przypadkach krzywdzenia przez innego ucznia) lub koordynatorowi (w przypadkach krzywdzenia przez pracownika) podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie obowiązków pracownika.
8. Godziny pracy koordynatora dostępne są na drzwiach gabinetu oraz stronie internetowej szkoły. Godziny przyjęć interesantów przez dyrektora, psychologa szkolnego dostępne są na stronie internetowej szkoły.
9. Pisemne zgłoszenie zdarzenia można doręczyć właściwemu adresatowi osobiście lub przekazać je za pośrednictwem poczty tradycyjnej na adres szkoły lub za pomocą e dziennika.
10. Bezpośrednie nagłe zdarzenia należy zgłaszać jak najszybciej, w pierwszej kolejności w formie ustnej. Jeśli zgłaszającym jest pracownik szkoły, to zgłoszenie ustne powinno być następnie niezwłocznie potwierdzone w formie notatki służbowej.
11. W sprawach, w których osobą właściwą do przyjęcia zgłoszenia jest wychowawca pokrzywdzonego ucznia, obowiązkiem tego wychowawcy jest wstępne wyjaśnienie i weryfikacja otrzymanych zgłoszeń, a następnie przekazanie ustaleń koordynatorowi w formie pisemnej – **Załącznik nr 4**. Koordynator weryfikuje otrzymaną informację, a następnie sporządza „Protokół interwencji o ochronie ucznia”, którego wzór stanowi **Załącznik nr 5**. W szczególnych przypadkach wychowawca może zwrócić się do koordynatora o pomoc w dokonaniu wstępnego wyjaśnienia i weryfikacji sprawy.
12. W sprawach, w których osobą właściwą do przyjęcia zgłoszenia jest koordynator, obowiązkiem koordynatora jest wyjaśnienie i weryfikacja otrzymanych zgłoszeń, a następnie sporządzenie „Protokołu interwencji o ochronie ucznia”, którego wzór stanowi **Załącznik nr 5**.
13. W przypadku gdy w zdarzeniu uczestniczy uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w rozpoznaniu i kwalifikacji zdarzenia może uczestniczyć pedagog specjalny.

Rozdział VI
Zasady i procedura podejmowania interwencji
w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia ucznia

1. W przypadku gdy pracownik w toku bieżącej pracy rozpozna zdarzenie wskazujące na krzywdzenie ucznia ma obowiązek podjąć działania wg procedury trzech kroków:
 - 1) zabezpiecza ucznia przed potencjalnym sprawcą przemocy;
 - 2) zabezpiecza dowody przemocy i niezwłocznie zgłasza zdarzenie wychowawcy pokrzywdzonego ucznia lub koordynatorowi (wedle zasad i właściwości określonych w rozdziale V);
 - 3) pozostaje do dyspozycji wychowawcy lub koordynatora tak długo jak jest to niezbędne dla zabezpieczenia dowodów i potrzeb ucznia oraz sporządzenia dokumentacji zdarzenia.
2. W przypadku gdy pracownik w toku bieżącej pracy rozpozna objawy wskazujące na przemoc w rodzinie, w tym przemoc polegającą na zaniedbaniu środowiskowym ma obowiązek zgłosić sprawę do wychowawcy pokrzywdzonego ucznia. Jeżeli w sprawie są dowody, pracownik zobowiązany jest je zabezpieczyć i przekazać koordynatorowi.
3. Jeżeli z treści sporządzonego przez koordynatora w danej sprawie Protokołu interwencji ochrony ucznia będzie wynikała potrzeba podjęcia dodatkowych czynności wyjaśniających, to koordynator niezwłocznie wszczyna, prowadzi i dokumentuje postępowanie wyjaśniające w danej sprawie.
4. W ramach postępowania wyjaśniającego zdarzenia koordynator ma prawo przeprowadzać rozmowy z pracownikami szkoły, uczniami i rodzicami oraz sporządzać z nich notatki służbowe, zbierać dowody rzeczowe, w tym nagrania dźwiękowe, fotografie, filmy oraz nagrania z monitoringu.
5. W ramach kwalifikacji zdarzenia koordynator ma prawo konsultować się ze specjalistami i ekspertami niebędącymi pracownikami szkoły. Korzystając z pomocy instytucji i osób zewnętrznych koordynator zobowiązany jest przestrzegać zasad ochrony danych osobowych i wizerunku uczniów.
6. Postępowanie wyjaśniające ma na celu weryfikację danej sprawy pod kątem rozpoznania czy:
 - 1) dane zdarzenie miało jedynie charakter incydentu;
 - 2) zachodzi uzasadnione podejrzenie przemocy definiowanej jako krzywdzenie ucznia;
 - 3) występuje inna niż incydent przemoc definiowaną jako krzywdzenie ucznia.
7. Postępowanie wyjaśniające powinno być prowadzone bez zbędnej zwłoki.
8. Uczeń, który doznał przemocy powinien zostać objęty wsparciem w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
9. Jeżeli zachodzi taka potrzeba szkoła obejmuje wsparciem w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej uczniów, którzy byli świadkami zdarzenia zakwalifikowanego jako rozpoznana przemoc.
10. Szkoła obejmuje wsparciem w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej uczniów, którzy w danym zdarzeniu zostali zakwalifikowani jako sprawcy przemocy.

11. Tryb wspierania uczniów będących ofiarami, świadkami i sprawcami przemocy odbywa się w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej w szkole na podstawie odrębnych przepisów tj. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach, oraz Statutu szkoły.
12. Wychowawcy poprzez e-dziennik informują o zdarzeniu rodziców ofiary i sprawcy przemocy.
13. Jeżeli zachodzi taka konieczność dyrektor wraz z wychowawcą klasy organizuje spotkanie z rodzicami sprawcy i rodzicami ofiary razem lub odrębnie. W zależności od charakteru tej przemocy i rozmiaru krzywdy ucznia, a także potrzeby zadbania o godność ofiary przemocy, zdarzenie może być przedmiotem omówienia go z ogółem rodziców uczniów, którzy byli świadkami przemocy.

Rozdział VII

Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę ucznia

1. W przypadku gdy u ucznia stwierdza się, że jego życie jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu, koordynator za zgodą dyrektora lub sam dyrektor, a w przypadku gdy jest potrzeba natychmiastowego działania każdy pracownik obecny przy zdarzeniu niezwłocznie informuje policję i pogotowie ratunkowe, dzwoniąc pod numer 112. Kolejne kroki postępowania w tej sytuacji leżą w kompetencjach ww. instytucji. W takiej sytuacji szkoła obejmuje skrzywdzonego ucznia i jego rodziców pomocą psychologiczno – pedagogiczną. W przypadku gdy sprawcą krzywdzenia ucznia jest pracownik szkoły, dyrektor dodatkowo podejmuje decyzje kadrowe adekwatne do oceny zdarzenia.
2. W przypadku gdy w sprawie ucznia zachodzi podejrzenie o popełnieniu przestępstwa na szkodę tego ucznia, koordynator za zgodą dyrektora lub sam dyrektor składa zawiadomienie na policję lub do prokuratury. W przypadku gdy sprawcą krzywdzenia ucznia jest pracownik szkoły, dyrektor dodatkowo podejmuje decyzje kadrowe adekwatne do oceny zdarzenia.
3. W przypadku gdy w sprawie ucznia zachodzi podejrzenie, że sprawcami krzywdzenia ucznia są rodzice, koordynator za zgodą dyrektora lub sam dyrektor powiadamia policję, sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej, a także przewodniczącego lokalnego zespołu interdyscyplinarnego w celu wszczęcia procedury Niebieskie Karty.

Rozdział VIII

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych zdarzeń zagrażających dobru ucznia

1. Zdarzenia zakwalifikowane w protokole interwencji jako incydent wprowadza się do rejestru zdarzeń i przekazuje do wychowawcy w celu obserwacji i zaplanowania działań wychowawczych.

2. Dla każdego zdarzenia zakwalifikowanego jako podejrzenie krzywdzenia ucznia lub krzywdzenie ucznia, koordynator zakłada teczkę ochrony ucznia przed krzywdzeniem o odpowiednich numerach kancelaryjnych która zawiera:
 - 1) protokół interwencji w ochronie ucznia;
 - 2) dokumentacja postępowania wyjaśniającego zdarzenie;
 - 3) korespondencja z organami zewnętrznymi w sprawie;
 - 4) dokumentacja zapoznania rodziców z materiałem zebrany w sprawie ucznia;
 - 5) inna dokumentacja wytworzona na potrzeby ochrony ucznia.
3. Koordynator prowadzi rejestr zdarzeń o charakterze przemocy odpowiednich numerach kancelaryjnych na każdy rok szkolny odrębnie, którego wzór stanowi **Załącznik nr 6** do standardów.
4. Teczka ochrony ucznia przed krzywdzeniem przechowywana jest w zamkniętej szafie pancernej w gabinecie koordynatora standardów ochrony małoletnich.

Rozdział IX

Zasady przeglądu i aktualizacji standardów

1. Koordynator nie rzadziej niż raz na dwa lata przeprowadza ankietę wśród pracowników, rodziców i uczniów, która ma za zadanie dać informację o ocenie skuteczności standardów ochrony uczniów w szkole. Ankietę przeprowadza się najpóźniej w czerwcu bieżącego roku szkolnego, a jej wyniki prezentuje się w sprawozdaniu koordynatora.
2. Koordynator na posiedzeniu rady pedagogicznej podsumowującej rok szkolny przedstawia sprawozdanie z realizacji standardów ochrony uczniów przed krzywdzeniem, w tym ocenę skuteczności podejmowanych działań i wnioski do aktualizacji standardów.
3. Sprawozdanie, o którym mowa w ust.1 zawiera następujące informacje:
 - 1) liczba zdarzeń i forma zgłoszenia;
 - 2) liczba zdarzeń, które zakwalifikowano jako podejrzenie krzywdzenia ucznia z podziałem na rodzaj przemocy (fizyczna, psychiczna, seksualna, cyberprzemoc, zaniedbanie) oraz kategoria sprawcy (pracownik, uczeń/grupa uczniów, rodzic);
 - 3) liczba zdarzeń, które zakwalifikowano jako krzywdzenie ucznia z podziałem na rodzaj przemocy (fizyczna, psychiczna, seksualna, cyberprzemoc, zaniedbanie) oraz kategoria sprawcy (pracownik, uczeń/grupa uczniów, rodzic);
 - 4) informacja, ile spraw szkoła prowadzi samodzielnie a ile zostało skierowanych do instytucji zewnętrznych i jakich instytucji;
 - 5) ocena skuteczności szkoły w zakresie profilaktyki wykrywania zdarzeń krzywdzenia ucznia na podstawie wyników ankiety, o której mowa w ust. 1.
4. Rada Pedagogiczna po wysłuchaniu sprawozdania, o którym mowa w ust. 3 może sformułować wnioski do działań wychowawczo-profilaktycznych ukierunkowanych na eliminowanie zjawisk przemocy w szkole oraz zmian w standardach.

Rozdział X

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie pracowników szkoły do stosowania standardów, zasady przygotowania pracowników do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności

1. Przygotowanie pracowników szkoły do stosowania Standardów ochrony małoletnich w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 5 w Rybniku odbędzie się w formie obowiązkowego szkolenia dla pracowników, na które składa się:
 - 1) prezentacja przyjętych standardów i wyjaśnienie zasady ich stosowania w szkole;
 - 2) instruktaż rozpoznawania przemocy i reagowania na nią;
 - 3) zapoznania pracowników z ewidencją i dokumentacją zdarzeń;
2. Obecność na szkoleniu, o którym mowa w ust. 1 pracownik odnotowuje na liście obecności własnoręcznym podpisem. Każdy pracownik uczestniczący w szkoleniu otrzymuje materiały szkoleniowe i zaświadczenie o udziale w szkoleniu, którego kopia jest przechowywana w jego aktach osobowych.
3. Pracownik nieobecny na szkoleniu, o którym mowa w ust. 1 i 2 i usprawiedliwiony ma obowiązek odbyć w/w szkolenie prowadzone przez koordynatora ochrony uczniów przed krzywdzeniem.
4. Za przygotowanie szkoleń o których mowa w ust. 1 – 2 i ich organizację odpowiada dyrektor szkoły.
5. Koordynator ma prawo organizować spotkania zespołowe i ogólne pracowników w celu zapoznania ich z nowymi informacjami dotyczącymi ochrony uczniów, w tym w szczególności:
 - 1) zmianami w „Standardach ochrony małoletnich w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 5 w Rybniku;
 - 2) aktualnymi zagrożeniami przemocy w środowisku szkolnym w celu wzmocnienia nadzoru nad poszczególnymi uczniami lub grupą uczniów;
 - 3) zapoznania pracowników z nowymi technikami rozpoznawania przejawów przemocy i reagowania na nie lub innych;
6. Koordynator ma obowiązek przeszkolić każdego nowo zatrudnionego pracownika w zakresie ochrony uczniów przed krzywdzeniem.
7. Koordynator ma prawo wnioskowania o dodatkowe szkolenia pracowników pogłębiające ich wiedzę i umiejętności z zakresu rozpoznawania przemocy, reagowania na zdarzenia i wspierania uczniów doświadczonych przemocą i sprawców przemocy.

Rozdział XI

Zasady i sposób udostępniania rodzicom i uczniom standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

1. „Standardy ochrony małoletnich w Zespole Szkolno - Przedszkolnym nr 5 w Rybniku” są opublikowane w pełnej wersji dla rodziców i nauczycieli, w terminie do 14 sierpnia 2024 r. na stronie internetowej szkoły w zakładce *Prawo szkolne* i dostępne w bibliotece szkoły.

2. Standardy ochrony uczniów w wersji skróconej i dostosowanej do wieku uczniów oraz specyfiki szkoły i przedszkola są opublikowane, w terminie do 14 sierpnia 2024 r. na stronie internetowej szkoły i przedszkola, w zakładce *Uczniowie* oraz dostępne w szkole i przedszkolu na gazetkach informacyjnych.
3. Wychowawcy odpowiedzialni są za zaznajomienie swoich wychowanków i ich rodziców (**Załącznik nr 3**) z zasadami ochrony uczniów przed przemocą w tym bezpiecznych relacji między uczniami oraz zachowań niedozwolonych uczniów terminie do 30 września każdego roku szkolnego.

Rybnik, 23.05.2024 r.

.....
Imię i Nazwisko

.....
Miejscowość, data

Oświadczenie o niekaralności i zobowiązaniu do przestrzegania podstawowych zasad ochrony dzieci

Ja,..... nr PESEL
oświadczam, że nie byłam/em skazana/y za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, i przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego oraz nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.

Nie zostałam(-em) skazana(-y) prawomocnym wyrokiem za przestępstwa umyślne.

Ponadto oświadczam, że zapoznałam/-em się z zasadami ochrony dzieci obowiązującymi w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 5 w Rybniku i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

Jestem świadoma(-y) odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
Data

.....
Czytelny podpis osoby składające oświadczenie

.....
Imię i Nazwisko

.....
Miejscowość, data

**Oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich
w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 5 w Rybniku**

Ja niżej podpisany(-a) oświadczam, że zapoznałem(-am) się z dokumentacją wchodzącą w skład Standardów Ochrony Małoletnich obowiązującą w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 5 w Rybniku i przyjmuję ją do realizacji.

.....
Data

.....
Czytelny podpis osoby składające oświadczenie

.....
Imię i Nazwisko

.....
Miejscowość, data

**Oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich
rodziców/opiekunów uczniów Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 5 w Rybniku**

Ja niżej podpisany(-a) oświadczam, że zapoznałem(-am) się z dokumentacją wchodzącą w skład Standardów Ochrony Małoletnich obowiązującą w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 5 w Rybniku.

.....
Data

.....
Czytelny podpis osoby składające oświadczenie

Formularz wstępnej weryfikacji zgłoszenia o zdarzeniach wskazujących na podejrzenie krzywdzenia dziecka

Imię i nazwisko ofiary: Klasa:

Osoba zgłaszająca:

Data: rozmowy na temat występujących zachowań.....

Zachowanie	Częstotliwość	Sprawca	Uwagi
Przemoc fizyczna /podkreśl właściwe/ – bicie, – szarpanie, – kopanie, – duszenie, – popychanie, – obezwładnianie – inne			
Przemoc psychiczna /podkreśl właściwe/ – wyzywanie, – ośmieszanie, – grożenie, – krytykowanie, – poniżanie – inne.....			
Przemoc seksualna /podkreśl właściwe/ – zmuszanie do obcowania płciowego, – zmuszanie do innych czynności seksualnych, – zmuszanie do oglądania treści pornograficznych – inne.....			

<p>Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej /podkreśl właściwe/</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyzywanie, - straszenie, - poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, - robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, - publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem - zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają, - inne..... 			
<p>Formy zaniedbania /podkreśl właściwe/</p> <ul style="list-style-type: none"> - niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, - pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, - inne..... 			
<p>Zastosowane oddziaływania interwencyjne, wychowawcze lub naprawcze:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 			

Podpis wychowawcy

Protokół interwencji w sprawie ochrony ucznia przed krzywdzeniem

1.	Data i godzina zgłoszenia zdarzenia	
2.	Imię i nazwisko zgłaszającego zdarzenie Stanowisko pracy zgłaszającego/rodzic/inna osoba Forma tego zgłoszenia (ustnie, pisemnie, anonimowo...)	
3.	Imię nazwisko, klasa, oddział - ofiary przemocy	
4.	Imię i nazwisko sprawy/sprawców przemocy (pracownik, rodzic, uczeń...)	
5.	Opis zdarzenia i rodzaj przemocy <ul style="list-style-type: none"> • fizyczna • psychiczna • seksualna • cyberprzemoc • zaniedbanie • inna – jaka? 	
6.	Zakwalifikowanie zdarzenia do kategorii <ul style="list-style-type: none"> • incydent ¹ • podejrzenie krzywdzenia ucznia • krzywdzenie ucznia • zaniedbanie środowiskowe 	
7.	Działania interwencyjne podjęte po przyjęciu zgłoszenia	
8.	Data, godzina i forma przekazania informacji rodzicom ofiary przemocy	
9.	Data, godzina i forma przekazania informacji dyrektorowi	
10.	Numer wpisania zdarzenia do rejestru zdarzeń zgłoszonych w ramach ochrony uczniów przed krzywdzeniem w roku szkolnym	

Podpis koordynatora

¹ Incydent niemających cech przemocy definiowany jako zdarzenie, w którym nie rozpoznano przemocy.

Pieczęć szkoły
Numer Kancelaryjny

Rejestr zdarzeń² zgłoszonych w ramach ochrony uczniów przed krzywdzeniem w roku szkolnym

Numer zdarzenia	Data zdarzenia	ofiara/ofiary przemocy – klasa/oddział	Kategoria zdarzenia • incydent ³ • podejrzenie przemocy • stwierdzono przemoc	Rodzaj przemocy • fizyczna • psychiczna • seksualna • cyberprzemoc • zaniedbanie środowiskowe	Numer teczki ochrony ucznia⁴ jeżeli stwierdzono podejrzenie przemocy lub przemoc

Podpis koordynatora
ochrony uczniów przed krzywdzeniem

.....

²Rejestr zdarzeń jest zestawieniem podstawowych informacji o zdarzeniach ich kategorii i rodzaju przemocy - pełny zestaw dokumentacji z rozpoznania zdarzenia jego kwalifikacji i działań podjętych wobec ofiary, sprawcy i obserwatorów przemocy dostępne są w teczce ochrony ucznia.

³ Incydent niemających cech przemocy definiowany jako zdarzenie, w którym nie rozpoznano przemocy.

⁴ Nie zakłada się teczki, jeżeli zdarzenie zakwalifikowano jako incydent niemający cech przemocy.